

MAGYAR LAJOK

Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

X. évfolyam, 237 (2799) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Rommá lövik Leningrádot a német messzehordó ágyuk

A város egyharmada már elpusztult. A Donec-medence iparvidékeinek legjelentősebb részét elfoglalták a szövetséges csapatok

A Szovjet elleni háború változatlan hevességgel folyik tovább. Moszkva, a bolsevista birodalom fővárosa és Leningrád, a régi cári főváros, a végítélet napjait éli, míg Szovjetország gazdasági hátterince — ahogyan a N. T. I. egyik jelentése a Donec-medencét jellemezte — egyre végzetesebbet roppan a szövetséges erők súlyos csapásai alatt.

Az Egyesült Államokban ismét magasra csaptak a háborús hangulat hullámai. A beavatkozás hívei minden eszközt megragadnak, hogy a háború szükségességéről meggyőzőzék és a beavatkozás mellett haragulatba belelovalják az amerikai közvéleményt.

Közben Japán irányából egyre erősebb hangok hallatszanak az Egyesült Államok kihívó politikája ellen. Nyíltan hangoztatják, hogy esztelenység volna, ha Japán tétlenül nézné a Szovjetunióba irányuló angol-amerikai hadianyagszállítást. Ez annál figyelemreméltóbb, mert Roosevelt éppen most határozta el a Szovjetnek szánt segítségnyújtás meggyorsítását. A kulisszák mögött tehát már megindult Japán és Amerika párharca csak — hosszabb, vagy rövidebb — idő kérdése, hogy nyílt ellenségeskedéssé fajuljon.

Londonból jelentik: (Reuter) A moszkvai rádió szerdán bejelentette, hogy a helyzet Moszkva környékén továbbra is feszült. A németek hatalmas erőket összpontosítottak és a helyzet nyugtalanító. (MTI)

A MTI jelenti: A Délukrajnában előrenyomuló szövetséges erők a szovjet csapatok sikertelen ellentámadásai közepette győzelmesen üldözik az ellenséget és a Donec medence iparvidékeinek legjelentősebb részét elfoglalták. A honvédszervezetek hagyományos magyar vitézséggel folytatják előtörésüket a Donec felé és az ellenségnek az elfoglalt helységekre visszavételért indított ellentámadásait erőlyesen visszautasították. Egyik harcsoportunk mintegy 700 foglyot ejtett. A legutóbbi támadásban különösen kitűntette magát Szentgyörgyi Zoltán főhadnagy, aki századával egy műszakilag kiválóan megérett és makacsul védett ellenséges állás gázlókon át történő megkerülésével annak gyors elfoglalását tette lehetővé. Veszteségeink csekélyek.

ALLANDOAN LÖVIK LENINGRADOT A NÉMET MESSZEHORDÓ ÁGYUK

Stockholmból jelentik: (B. T.) Helsinki jelentés szerint Leningrádban a német messzehordó ágyuk egymásután

lövök rommá az erőddé kiépített városrészeket. Az egykori cári főváros egyharmada a német nehéztüzérség lövegeinek és a bombázó gépeknek támadása következtében elpusztult. Mivel a bolsevikiek nem törődnek a lakosság érdekeivel, a harcnak már eddig is igen sok polgár esett áldozatul. Azt hiszik, hogy igen sokan élve kerültek a bombázások következtében összeom-

Ezrével tartóztatják le az embereket Moszkvában

Rómából jelentik: (MTI) A Tribuna stockholmi jelentése szerint Moszkvában az ostromállapot kihirdetése után is tovább romlik a helyzet. A GPU emberei hatalmas tevékenységbe kezdtek és ezrével tartóztatják le az embereket, vagy lövetik agyon. A kivégzéseket minden előzetes eljárások nélkül fogatosítják. Elég az a gyanu, hogy valaki kém, a béke megzavarója, izgató vagy az ellenség titkos ügynöke. Amióta Sztalin kijelentette, hogy Moszkva nem nyílt város, a város védelmezésére fogták az egész lakosságot és felszólították, hogy mindenki jelentkezzék az önkéntes zászlóaljba, amelyek feladata a katonákkal

loít házak romjai alá. Kevés a remény arra, hogy az állandó tüzelés közepette kiszabadíthassák őket.

Az Új Nemzedék írja: Berlinbe érkezett hír szerint a német haderő nyomása Moszkva felé különösen Malojarszlavesznál erősödik, ellenállhatatlan lendülettel, ahol a németek 80 kilométerre közelítették meg a város központját.

együtt megvédelmezi a szovjet fővárost.

Az NST stockholmi jelentése szerint — mint a Mai Nap értesül, minél mélyebbre hatolnak be a németek Moszkva védőövezetébe, annál idegesebbé válik a szovjet rádió hangja. Világosan tükrözi ezt a hírt az a körülmény, hogy egyik kiáltvány a másikat éri. A kiáltványok hangoztatják, hogy a polgári lakosságnak kell megvédenie Moszkvát és minden háztömböt külön kell megvédelmeznit. A vidéki városok lakosságát arra hívják fel, hogy vegyenek példát a moszkvai asszonyoktól a város védelmezésében.

Elindultak az ukrán frontra a francia önkéntesek

Vichyből jelentik: (B. T.) A Szovjet elleni harcra jelentkezett francia önkéntesek első csoportja elhagyta a lengyel főkörmányszószág területén levő kiképzőtáborát és utban van a harc téré felé. Az ukránjai részen fognak harcolni.

Newyorkból jelentik: (NTI) Egy amerikai hírszolgálati iroda londoni jelentése szerint legalább nyolc angol kikötővárost támadtak a német repülőek a szerdára virradó éjszaka. Északkelet

Angliában hét város ellen irányultak a német légi hadműveletek.

Berlinből jelentik: Mint a Német TI illetékes helyről értesül, szerdára virradó éjszaka brit bombázók Északnyugat-Németországban több helyiségre robbanó- és gyújtóbombákat dobtak le. Katonai, vagy hadigazdálkodási károk nem keletkeztek. A polgári lakosság köréből halottak és sebesültek vannak. Eddigi jelentések szerint két brit gépet lőttek le. (MTI)

Japán nem nézheti tétlenül, hogyan áramlik az angolszás segítség a Szovjetunióba

A Mai Nap írja: Tokiói jelentés szerint az Asahi Sinbun azt írja, hogy amíg az Egyesült Államok nem ismerik el a japánok által teremtett új keletázsiai rendet, addig lehetetlen a keletázsiai válságot megoldani. Egy másik lap foglalkozik a szovjet-japán viszonyról és megállapítja, hogy a

Szovjet erős csapatokat vont össze a Távolkeleten, amire Japán részéről hasonló eljárással kell válaszolni. Nem tudni, hogy a Szovjet magatartását mennyiben támogatja Amerika és Anglia? Ertelmetlenség lenne, ha Japán tétlenül nézne, hogyan áramlik a brit és amerikai segítség a Szovjetunióba.

A magyar társadalompolitika

Irta és az első városi szociális előadásokon felolvasta: dr. DALLÓ GYULA tanácsnok

„Szegények mindig lesznek köztetek” — mondotta tanítványainak az Ur!

Az emberiség történelmének újszólván minden szakaszán találkozunk kísérletekkel, próbálgatásokkal, amelyek a szegény emberek sorsának megjavításával, életviszonyainak jobbátételével foglalkoztak.

Ős-Indiában a Védák könyve és a Budha tíz parancsolata igyekezett a szegény rétegek védelme érdekében, organizált munkalehetőséget biztosítani.

Kínában Konfucius, tanaiban a józan földi berendezkedés, a harmonikus társadalmi élet és az emberi szolidaritás felé való törekvés hirdeti. Nyilván e tannak hirdetője az a sokezeréves kínai mondás, hogy „Négy tengeren át mindenki testvér”.

Ős-Perzsiában Zarathustra, a tettekben megkívánja a munkaszeretetet, a gonosz minden szövetségesének pusztítását és a gazdagoktól a szegény hi-vők segítségét. A nép minden rendű-rangú tagja dolgozzék lelkiismeretesen, a mindennapi kenyérért. Maga a föld megáldja a becsületes munkát és megátkozza azt, aki a napot lopja. Aki tétlen életmódot folytat, éppen olyan bünt követ el, mint a gazdag ember, aki nem segíti az érdemes szegényt. Nagy bűn az is, ha a gazdag elvonja a munkás herét.

A jótékonyágnak különösen három fajtát dicséri:

1. Segíteni a szegényt;
2. Lehetővé tenni a tisztességes életet a családnak;
3. Oktatáshoz juttatni azokat, akik igazán tanulni szeretnének.

Görögország és az antik Róma a szociális védelemben eljutott az állampolgárig.

Herodotos szerint a nemes ember csak az olyan társat segíti, aki segíthet neki. A görögök a törvényt feltették a nyomorgó polgártól, amelyet a gazdag áthág és a szegény nem tud betartani.

Plátó tanában az eszmék, a világ hordozói. Republikája az első szociális utópia. Vezetők katonák és dolgozók államáról álmódott, ahol nincs gazdag, nincs szegény s az egyszerű, tisztas élet megakadályozza a forradalmakat.

Az antik Róma gondolkodói közmopoliták arisztokratikus zártszívű polgárok, akik a nép előtt sohasem érezték a segítség szükségét, számukra a tömegek lelke, szenvedése csak mesze tengerek zúgása volt. Róma uralmát a vezetők, különálló élete buktatta meg és a szociális érzék hiánya vitte csődbe a dúsgazdagok-

nak a rabszolgaságra alapított termelési rendjét.

Ilyen volt az a kor, amelyekben Krisztus a „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat” parancsával új utat nyitott a nyomorgó, szenvedő embernek.

Azóta majdnem két évezred telt el és a gyarló ember bukdácsolva igyekszik a Krisztusi parancsnak eleget tenni.

Mindenesetre hosszú volt az az út, amelyet az egyházi és társadalmi jótekonyságtól a tervszerű gondozásig meg kellett tenni.

Meg kell emlékezni e helyen a modern szociálpolitika két uttoró kezdeményezéséről és pedig XIII. Leó pápa „*Requiem novarum*” és XI. Pius pápa „*Quadragesimo Anno*” c. enciklikáiról.

Mindket enciklika célja a korhadt liberális rendszer átalakítására, a szegény népreteg felemelésére és sorsának jobbátételére irányul.

Ha az utóbbi 20 év munkájára vetünk egy pillantást, akkor is hatalmas és óriási fejlődésnek tekinthetjük azt az utat, amelyet az inségélyezés-től az inségmunkán keresztül az intézményes Nép- és Családvédelemig megtettünk.

A világháború agyonsanyargatott, kiehézt és fizikailag leromlott munkanélküli tömegeiről a köznek kellett gondoskodnia.

A segítés módja élelem és pénzsegély.

Ekkor létesültek azok az egyházi és társadalmi karitatív egyletek amelyek főként a gyermekvédelemmel foglalkoztak.

Az 1925–1930. közötti időben szociálpolitikai téren tennivaló, a gazdasági konjunktúra miatt, nem volt jelentős.

Annál több volt a feladata a közületeknek az 1931. évben bekövetkezett gazdasági válság miatt. A gyárak, vállalatok, mezőgazdaságok százával és ezrével bocsátották el munkásaikat, akik kenyértelenségükben a közhatalóság támogatására szorultak. Ekkor vette kezdetét az inségmunka, amely segítséget csak teljesített munka ellenében nyújtott. Ez azonban a kérdés gyökeres megoldására nem volt elegendő, mert a munka ellenében nyújtott bér esetleg csak a létfenntartáshoz legszükségesebb anyagok beszerzését tette lehetővé.

A Nép- és Családvédelem intézményes és gyökeres megoldásáról az 1940. évi XXIII. tc. gondoskodott.

A törvény az Alap céljaként a leginkább támogatásra szoruló népretegek gazdasági megerősítését és a népesség szaporodásának előmozdítását jelöli meg.

Az Alap feladata:

1. A sok gyermekes családok intézményes támogatása.
2. Intenzív gyermekvédelem
3. A megélhetésükben veszélyeztetett családok boldogulásának szervezési megvalósítása (ház, telek, föld állat stb. juttatással).
4. Arra érdemes oly családok részére, melyek kellő anyagi feltételekkel nem rendelkeznek, a szükséges anyagi eszközök biztosítása avégből, hogy az állam, vagy más közület gazdaságpolitikai tevékenységének részesei lehessenek.

Az új célkitűzések világosan igazolják azt, hogy a magyar közigazgatás és a magyar szociálpolitika szótárából száműzték „a bűdös paraszt” és a „rongyos proletár” szavakat és mindezek helyébe: „a magyar testvér” került, akin minden rendelkez-

Ujabb háborús hullám az Egyesült Államokban

Rómából jelentik (MTI): A *Tribuna* newyorki jelentése szerint az Egyesült Államokat újabb háborús hullám öntötte el. A beavatkozáspártiak minden jel szerint új akcióba kezdtek és ebben főként a „Kearny” nevű hajó megtámadását használják fel. Roosevelttől szerdára összehívta a parlamenti pártok vezetőit. Flynn, a beavatkozás elleni komité newyorki elnöke, kijelentette, hogy Knox rendelkezése az amerikai hadihajók már a hadiövezetben tartózkodnak, hogy incidenseket idézzenek elő.

— *Mi vagyunk azok, akik kihívjuk az ellenség támadásait és ha az ellenség nem támad idejében, fegyverezzük az amerikai hajókat, eltöröljük a semlegességi törvényt és lefegyverzett hajókat küldünk az angol kikötőkbe*, — mondotta Flynn.

A *Tribuna* megjegyzi, hogy az amerikai nép áldozatos esik a háborús párt összeesküvésének, akik mindenáron ki akarják robbantani a háborút.

Beechman amerikai püspök az amerikai néphez intézett rádióbeszédében élesen tiltakozott a beavatkozás ellen. Az amerikai hajók felfegyverzése és a háborús övezetbe való küldése a kormány előre megfontolt cselekedete és célja az, hogy vágóhídra vigye polgártársainkat és háboruba taszítsa Amerikát.

A *Popolo di Roma* közli a mexikói *Excelsior* feltűnést kelő jelentését, amely szerint nem akar elnémulni a hír, hogy az *Egyesült Államok* más középamerikai államokban is Panamához hasonló államcsínyt készítenek elő.

Ismét megtorpedóztak egy amerikai hajót

Az *NST* washingtoni jelentése szerint — mint a *Mai Nap* írja, — Roosevelttől a keddi sajtóértekezleten közölte, hogy hétfőre virradó éjszaka Afrika nyugati partjai előtt megtorpedózták az Egyesült Államok „*Lehigh*” nevű 6524 tonnás hajóját, mely csillagos lobogó alatt haladt. A

mentőcsónakokat több hajótöröttel sikerült megmenteni. Az elnök meggyőződése szerint német buvárhajó torpedózta meg a hajót, melynek legénysége 32 főből állott. A hajó két spanyol kikötőben rakta le rakományát és teher nélkül igyekezett az Aranypart mentén lévő Ereetovnába.

Roosevelt elrendelte a szovjetnek nyújtandó segítség meggyorsítását

Washingtonból jelentik: (B. T.)

Roosevelt a Hydeparkban Harriman után elrendelte a Szovjetnek nyújtandó amerikai segítség meggyorsítását.

Rómából jelentik: (MTI) A *Messenger* szerint északamerikai műszaki szakértők és különlegesen képzett munkások érkeztek Belfastba, hogy Északírországra az amerikai tervnek megfelelő hatalmas támaszpontokat építsenek ki. Az előkészítő munkák gyors ütemben folynak.

Newyorkból jelentik: (NTI) Willkievel az élén, a köztársasági párt több

mint 100 tagja üzenetet küldött a párt országgyűlési tagjaihoz, hogy követeljék a kongresszustól a semlegességi törvény eltörölését. (MTI)

Gentből jelentik (NTI): A londoni *Times* mehlbournei jelentése szerint az ausztráliai kormány állandó, de mindaddig eredménytelen segítségkéréseket intéz Londonhoz, hogy több tartályhajót küldjön benzinnel. Ausztráliában felháborodnak a miatt, hogy London nem teljesíti a kérést, holott Ausztrália hadászati helyzete a Szovjet ellen elért német sikerek folytán egyre súlyosabbá válik. (MTI)

Honvédeink hőstetteit ünnepelték a képviselőházban

Budapest, a M. T. I. jelentik: A képviselőház plénuma a nyári szünet után szerdán délelőtt tartotta első ülését nagy érdeklődés mellett. *Tasnády Nagy* András elnök negyed 1 órakor nyitotta meg az ülést a következő szavakkal:

— Mielőtt munkára térnénk át, elmulasztatlan kötelességnek tartom, hogy az egész Ház nevében megemlé-

kezsem honvédeinkről, a mi derek fiainkról, akik az országtól sok száz kilométer távolságra, nagy barátaink, a németég oldalán kemény harcot vívnak, hogy Európa népeit, a civilizációt és keresztény kultúrát, de nemzeti létünket is fenyegető ádáz ellenséget, a bolsevizmust megsemmisíteni segítsék.

Tasnády Nagy András elnök a to-

zésre álló eszközzel igyekszünk segíteni.

Joggal állíthatom, hogy a magyar törvényalkotásban arany betűvel vannak feljegyezve a magyar szociális igazgatás *alaptörvényei* és bizony remélhetjük, hogy az elkövetkezendő évtizedekben a sok gyermekes magyar családok intézményes megsegí-

tásával hazánk felvirágoztatásához és a társadalmi kiegyenlítéshez hozzájárulunk. Azonban nekünk, akiknek kezében a törvény közép- és alsófoku végrehajtása letétele, soha egy pillanatra sem szabad felednünk Szent Ágostonnak ezt a mondását: „Mi vagyunk az idő, amelynek vagyunk olyan időket fogunk élni.”

vábiakban a képviselőház hálájának adott kifejezést Hitler vezér és kancellár és Kormányzó Urunk személyén keresztül a német haderő és honvédség minden hős tagja iránt.

A képviselők hosszas éljenzéssel, tapssal adtak kifejezést hálájuknak.

Az elnök ezután gróf Széchenyi Istvánról emlékezett meg, majd a rokon nép, a finnek hősi küzdelmeit méltatta.

Bejelentette, hogy *Pakocs* Károly erdélyi képviselő lemondott mandátumáról, majd több összeférhetlenségi ügyet (a legtöbb Eckhardt ellen irányul), terjesztett elő.

Rápenz-követelésért, árdragításért őrizetbe vettek több nagyvágót

Budapest, az *Esti Ujság* írja: A közellátásügyi minisztériumhoz kiadott rendeltetési rendőrség a múlt héten nagyarányú razzitát végzett. Több nagyvágót őrizetbe vettek, mert részint nem akarták a vágott állatok kiadni a henteseknek, részint rápenz követelésével árdragítást követeltek. Az őrizetbevetettek közül már el is ítélt az uszorabíróság. Ennek az ítéletnek feltűnő hatása lett a közvágóhídon.

Kedden és szerdán a nagyvágók megszüntették a vágást, azzal az indoklással, hogy kormányhatóságilag a legjobb minőségű vágómarha árt kilónként 1 p. 45 fillérben állapították meg, viszont a bizományosok a legsilányabb minőségű marháért is ezt az árat követelik. A közvágóhídon ma délelőtt általános az izgalom. Az érdekeltek behatóan tárgyalták, mi lesz holnap, amikor a helenként szokásos legnagyobb vágás történik.

A jelekből arra következtetnek, hogy a nagyvágók holnap sem dolgoznak, de értesülés szerint illetékes helyen további szigorú intézkedéseket tesznek a főváros hűsállításának biztosítása érdekében és a közellátási minisztérium nem tűri, hogy az állatvágásokat Budapesten teljesen megszüntessék.

Hess Rudolf — hadifogoly

Londonból jelentik: A *Mai Nap* írja: Az angol parlament legutóbbi ülésén az egyik képviselő kérdésre válaszolva, a hadügyminiszter kijelentette, hogy a hadifogságban levő Hess Rudolf ugyanolyan elemzésben részesül, mint öre. Arra nem volt hajlandó válaszolni, hogy hol őrzik Hesst.

A gabonalap elvesztése

A Magyar Tudósító jelentik: Az idei gabonarendelelet hívta életre a „gabona-alap”-ot. Mindazok, akiknek tulajdonába akár termelés, akár bérleti, akár hasznabérleti, vagy szolgáltatási munkaszerződés alapján, akár más címen 1941. évi termésű gabona jut, kötelesek a közégi előjáráságtól, városban polgármestertől gabona-alapot kérni. Aki elveszti gabonalapját, köteles ezt nyolc napon belül a közégi előjárásánál bejelenteni és gabona-alap-másodlatot kérni. Az ilyen gabonalapon azonban a vám-örlési tanusítványt a hatóság nem állíthatja ki, hanem azt áthúzással érvényteleníti.

Tiso szlovák államelnök és Tuka miniszterelnök látogatása a vezéri főhadiszálláson

Dagó szigetének elfoglalásával az egész balti térség német megszállás alá került

Másfélmillió négyzetkilométer szovjet területet hódítottak meg a németek a hadjárat kezdete óta

Vezéri főhadiszállás: (NTI) Tiso szlovák államelnök és Tuka miniszterelnök Hitler vezér és kancellár meghívására látogatást tett a vezéri főhadiszálláson. A megbeszélések a két nép szívélyes barátságának jegyében folytak le. Annak a fegyverbarátságnak jegyében, amely újból megnyilvánult a közös harcban. A megbeszélésen Ribbentrop külügyminiszter és Keitel ve-

zértábornagy is résztvett. A szlovák államférfiak a látogatás során eleget tettek Ribbentrop miniszter meghívásának. Csatlós, szlovák vezérkari főnök és Soomerli főparancsnok Keitel tábornaggal folytattak megbeszélést, majd meglátogatták főhadiszállásukon Brauchitsch főparancsnokot és Göring tábornagyot. (MTI)

kasztát több helyen megszakították, összeromboltak négy pályaudvart, három mozdonyt, két hidat és egy alagutat, több élelmiszer- és hadianyag

raktárt. A Stalin-csatornában két kisebb hajót elsüllyesztettek, három ellenséges gépet lelőttek, két ellenséges gép összeütközve lezuhant Kelet-karéliában. Finn repülővesztés nem volt. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: Mint az angol hírszolgálat jelenti, a brit légerőnek Észak- és Északnyugatnémetország ellen intézett múlt éjszakai támadásáról kilenc brit bombavető gép nem tért vissza támaszpontjára. (MTI)

Berlinből jelennak: (NTI.) Német vadászrepülők kedden, az eddig beérkezett jelentések szerint 7 brit gépet semmisítettek meg a Csatorna vidékére berepülni szándékozó brit gépek közül. Egy német gép elveszett. (MTI.)

A Szovjetunió gazdasági hátgerince török ketté a Donec-medence elvesztésével

Berlinből jelentik: (NTI.) A német csapatok által a keleti hadjárat négy hónapja alatt meghódított terület másfélmillió négyzetkilométer kiterjedésű. A rajtaélő lakosság 65 millió. Az egész Szovjetunió lakosságának harmadrésze. A Szovjetunió 81 nagyvárosából a német csapatok ez alatt a rövid idő alatt 17 várost, összesen

5.7 millió lakossal szállítottak meg. Kilenc nagy várost közvetlenül fenyegetnek a német fegyverek. Ezeknek összesen 9.9 millió lakosuk van, közülük Moszkvának 4.3, Leningrádnak 3.2 millió, Charkovnak 800 ezer, Rosztovnak 500 ezer. Így tehát a szovjet nagyvárosai lakosságának 57 százaléka német kézen van, vagy német tűztávolságban. A most elfoglalt Stalinnak lakossága közel 500 ezer. Vasúti csomópont és a Donec medence fontos ipari központja. Nagy erőműtelepe és kiterjedt kohóművei vannak. Az egyik kohómű jelentőségét az is mutatja, hogy Stalinnól neveztek el. A Donec medencében 1938-ban 78 millió tonna szenet termeltek amit elsősorban a szovjet fegyverkezési iparában használtak fel. Ezenkívül a szovjetvasutakat csaknem mindenütt doneci szénrel fűtik. A Donec-medence megszállásával tehát a Szovjetunió gazdasági hátgerincét török ketté. (MTI.)

Törzskarának tisztjeivel együtt elesett Petrov tábornok

Vezéri főhadiszállás. (NTI.) A védőerőparancsnokság jelenti: Német és olasz kötelékek tegnap elfoglalták a Donec medence egyik legfontosabb iparközpontjának, Stalinnak környékét. Magát a várost hegyivadász csapatok vették be. A város fölött a német hadilobogó leng. A keleti hadszíntér középső szakaszán folytatott tisztogatási harcok során Petrov tábornok, az egyik szovjet hadsereg parancsnoka, a legfőbb szovjet haditanács tagja, törzskarának tisztjeivel együtt elesett. Harci repülőgépeink fontos hadiberendezéseket bombáztak Moszkvában és Leningrádban. Német tengeralattjárók az Atlanti-óceánon elsüllyesztettek hét ellenséges kereskedelmi hajót 38.200 tonna tőrfogatlat. Egy nagy brit bálnavadászhajót súlyosan eltaláltak. Harci repülőgépeink Hulltól keletre elsüllyesztettek egy brit kereskedelmi hajót, egy másikat bombákkal eltaláltak. Mára virradó éjszaka a német légerő kötelékei Liverpoolot, valamint Kelet- és Délkelet-Anglia több kikötővárosát támadták. Brit repülők mára virradó éjszaka romboló és gyújtóbombákat dobtak le Észak- és Nyugatnémetország több helyére. A bombázásnak a polgári lakosság körében halott és sebesült áldozatai vannak és némi anyagi kár keletkezett. A támadó gépek közül négyet lelőttek. (MTI)

Helsinkiből jelentik: (NTI.) A finn haderő az utóbbi 24 óra alatt fokozott tevékenységet fejtett ki, bár az időjárás nem kedvezett. Finn bombavető a Murman-vasut középő szá-

A Donec-medence iparvidékének szemléltető térképe

ÖZONLENEK A MENEKÜLTEK GROSZORSZÁG BELSEJÉBŐL SZIBÉRIÁBA

Sanghaiból jelentik: (NTI.) Egy tomszki menekült, aki október elején érkezett Charbinba, elmondta, hogy a moszkvai kormányzati szervek már augusztusban Tomszkba és más szibériai városokba helyezték át egész sor moszkvai hivatalt. A menekültek és központi tisztviselők elhelyezése érdekében Tomszkban mintegy negyvenezer, többnyire idősebb, nem kívánatos orosz személyt lakoltattak ki. A kilakoltatottak elszállítását vonaton nem bírták lebonyolítani, amiből teljes zűrzavar származott és a kilakoltatott hajléktalanok között járványok pusztítottak. Moszkvából és az európai országok egyéb helyeiről olyan nagy számban érkeztek menekültek, hogy ideiglenes barakokban kellett őket elhelyezni. A menekültek nagyrésze legalább kétmillió zsidó. Ez a körülmény nagymértékben szította a szibériai lakosság zsidógyűlöletét. Az élelmiszerekkel és egyéb fontos cikkekkel való üzérkedés nagymértékben elhárapozott. A lakosság már nem bízik a szovjet hadseregben és a szovjetrendszerben. Menekültek Tomszkon kívül nagyszámban érkeztek Krasznojárszkba is ahol ugyancsak a képet látta, mint Tomszokban. Még Irkutsk is tele van menekültekkel. Ezek nagyjából Ameri-

A Donec-medence, melynek utolsó, még szovjet kézen volt nagy gyáripari központját, Stalinnal és környékét tegnap foglalták el a német és olasz csapatok, Szovjetország leggazdagabb iparvidéke. Erre a területre esik a Szovjetunió kőszén-, vasérc- és mangánérctermelésének 69, illetve 61 és 40 százaléka. A Donec-vidék kőszénmedencéje azonban nemcsak Szovjetországnak, de egész Európának legnagyobb kőszénlelőhelye, mintegy 50 milliárd tonna összkészlettel. Nagy szerepe van a doneci szénnek a szovjet fegyverkezési iparban, azonkívül a szovjet vasutakat is csaknem mindenütt doneci szénrel fűtik. A szénen kívül nagymennyiségű cinket, ólmot, aranyat, higányt, gipszet és só bányásznak ezen a vidéken. Magában Stalinnban hatalmas acélművek vannak, amelyek a gyors rajtaütés következtében teljesen sértetlenül kerültek a szövetséges csapatok kezére. Nem kétséges, hogy ezek az üzemek német vezetés alatt már a megszállást követő legközelebbi napokban megkezdik a munkát.

VERESEN ÖSSZEOMLANAK A LENINGRÁDBAN BEZÁRT SZOVJET ERŐK KITÖRÉSI KISÉRLETEI

Vezéri főhadiszállás. (NTI.) A védőerőparancsnokság jelenti: Dagó szigetét a német csapatok kedden délután elfoglalták. Ezzel az egész balti térséget megszállították az ellenségtől. A hadseregnek és fegyveres SS alakulatoknak a légerő kötelékeitől támogatott egységei fáradságosan küzdelmekkel, az október 6-iki jelentés óta ezen a hadszíntéren több mint 300.000 fegyvert ejtettek, 1531 páncélcsovit és 4063 löveget zsákmányoltak, vagy semmisítettek meg. A hadművelet legfontosabb célját Leningrád körülvédelmével elérték. A Leningrádba bezárt szovjet erők kétségbeesett kitörési kísérleteit minden alkalommal az ellenségnek súlyos veszteséget okozva, visszavertük. (MTI.)

kába szeretnének átjujni. A szibériai vonatok nagyrésze már nem közlekedik és a lakosság izgalma nőttön nő, úgyhogy a kormányzati szervek már nem urai a helyzetnek. (MTL.)

MEGHUSLT ANGOL TAMADÁS. KISÉRLETEK TOBRUK ARCVRONALAN

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 506-ik számú közleménye: Északafrikában a tobruki arcvonalon, az olasz csapatok ellenállásán megtörték az ellenség támadási kísérletei. Német vadászgépek lelőttek egy angol repülőgépet. Az ellenség légitámadást intézett Benghazai, Tripoli és a cataniai Acireale ellen. A Földközi-tenger középső részén két olasz torpedó valószínűleg aknaráfutás következtében elsüllyedt. A legénységet majdnem teljes számban sikerült megmenteni. Keletafrikában, Gondar környékén előretolt osztagaink több helyen harcra késztették az ellenséggel és mindenütt megverték. Ennek során sok zsákmányt ejtettünk. A harcok során léghajító tüzeink két ellenséges gépet lőttek le. (MTL.)

Kik kapnak és kik keresnek elhelyezkedést a munkaközvetítő hivatalban?

(Nagyvárad.) A nagyváradai munkaközvetítő hivataltól nyert legújabb értesülésünk szerint a következő foglalkozási ágakban tájáltnak, illetve keresnek elhelyezkedést:

Foglalkozást kaphat térít helyben: Ács 10, asztalos 2, bádogos 1, borbély 1, cipész 3, kádár 1, kosárfonó 1, napszamos 5, szücs és sapkás 10, villanyszerelő 1, tanuló ipari szakmára 5, gazdasági cseléd 1.

Foglalkozást kaphat térít vidéken: Asztalos 1, borbély 1, cipész 2, kádár 3, kosárfonó 3, kovács 1, gazdasági cseléd 4.

Elhelyezkedést keres térít: Asztalos 5, bádogos 1, borbély 5, cipész 1, cipőfelsőrészkesztő 4, cukrász 2, gépész 8, gépkocsivezető 4, gyári munkás 10, mészáros 3, kádár 1, kalapos 1, kályhás 1, kárpitós 1, kerégyártó 2, kertész 4, kovács 6, villanyszerelő 1, bányász 1, magántisztviselő 2, kereskedősegéd 16, szolgák 11, kocsisok 2.

Elhelyezkedést keres nő: Gyári munkásnő 17, magántisztviselő 7, kereskedősegéd 4, házicseléd 38, takarítónő 1, varrónő 2, ápolónő 1, bejárónő 11.

A közlemény adatai a hét szerdai napját mutatják. A munkaadók megbízásait a munkaközvetítőnél szóban, vagy telefonon jelenthetik be. A munkakeresők személyesen jelentkezzenek.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés
Nagyvárad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

Mussolini fogadta Funk birodalmi gazdasági minisztert

Rómából jelentik (Stefani): A Duce kedden Riccardi devizaügyi miniszter kíséretében fogadta Funk német birodalmi gazdasági minisztert, a Német Birodalmi Bank elnökét. A Duce Funk miniszterrel hosszú és szívélyes beszélgetést folytatott, majd a miniszter bemutatta kíséretének tagjait. (MTL.)

ATTEKINTÉS A NÉMET BIRODALOM PÉNZÜGYI HELYZETÉRŐL

Berlinből jelentik. (NTL.) Amióta a német hadsereg több európai államot megszállott, Németországnak a német birodalomon kívül más országokban is sikerült fokozni a mezőgazdasági ter-

melést, mondotta Baake birodalmi élelmiszerügyi államtitkár. Angliának az a törekvése, hogy Németországot kiéheztesse, továbbra is sikertelenségre van kárhóztatva. Lange a Német Birodalmi Bank alelnöke áttekintést adott Németország pénzügyi helyzetéről. Míg az 1914-es világháborúban, a háborús költségek 10 százalékánál kisebb részt teremtettek elő állami és közületi bevételek útján, a mostani háborúban a birodalom folyó rendes bevételei a teljes háborús kiadásoknak mintegy ötven százalékát fedezik. Ez módot ad arra, hogy bármilyen költségekkel járjon a háború, a német valuta szilárd marad. (MTL.)

Mexikó államelnöke szabadonbocsátotta a lefoglalt német és olasz hajók tisztjeit

Berlinből jelentik: (B. T.) Mexikó jelentés szerint Mexikó köztársasági elnöke dekrétumot adott ki, amellyel elrendeli az áprilisban lefoglalt 12 német és olasz hajó 506 tengerésztisztjé-

nek szabadonbocsátását. A köztársasági elnök rendelete hivatalos brit és amerikai körökben meglepetést és aggodalmat keltett.

Ünnepiesen megnyílt

A Nép és Családvédelmi Alap Szociális előadás-sorozata

Nagyvárad. Saját tud. Biharmegye és Nagyvárad város közös rendezésében kedden délután nyitották meg ünnepélyes külsőségek között a szociális ismeretterjesztő előadás-sorozatot.

A város ház dísztermét zsúfolásig megtöltötték az érdeklődők s a közönség sorában ott láttuk mindazokat, akiket a városban és a vármegyében hivatásuk szerint, vagy ügybuzgalomból a szociális kérdések érdekelnének.

A polgármester fél 5-kor nyitotta meg a város nevében az előadás-sorozatot. Megnyitójában elmondotta, hogy 22 esztendő alatt milyen élethálál-harcot kellett vívnia az idegen uralom alatt nyögő magyarságnak a pusztta megélhetésért és nemcsak a tisztviselőink, kereskedőink, iparosaink, hanem munkásaink és földműveink számára is lehetlenné tették az életet. Míg mi ezt a harcunkat vívtuk, a trianoni Magyarországon megvetették az alapját annak az intézménynek, amely hivatva volt első pillanatban segítségére sietni a visszatérő részek kiszípolozott magyarságának. Ez az intézmény volt a Nép- és Családvédelmi Alap.

Szócs polgármester ezután meleg szavakban emlékezett meg Bonczos Miklós államtitkárról, a Nép- és Családvédelmi Alap elnökéről, majd üdvözölte a megjelent megyei és városi főispánt és a hallgatóságot.

Vitéz Nadányi János alispán mondott ezután beszédet, hangsúlyozva, hogy a megye is nélkülözötte az in-

terményesített állami szociális segítséget.

Külön fölhitva mindenkinek a figyelmét arra, hogy a Nép- és Családvédelmi Alap kizárólag a földművesek és iparosok megsegítését célozza, tehát a középosztály hiába is keresi az illetékeseket az ilyen természetű kérésekkel.

Nem elég azonban az állami intézményes segítség; szükség van a társadalom erkölcsi támogatására is. Nem anyagi, csupán erkölcsi támogatásra.

A most induló tanfolyamnak az a célja, hogy ismeresse a törvényelgondolásait s a szociális és nemzetnevelő célkitűzéseit. A Nép- és Családvédelmi Alap nem alamizsnát ad, hanem egzisztenciákat teremt.

Az alispán megnyitó beszéde befejező részében üdvözölte a megjelenteket s a hasznos munka reményében nyitotta meg a vármegye nevében a tanfolyamot.

DR DALLÓ GYULA ÉS MANYI FERENC ELŐADÁSAI

Az ünnepélyes megnyitás után dr. Dalló Gyula városi tanácsnok tartotta meg előadását (amelyet lapunk más helyén közlünk), a hallgatóság általános érdeklődése mellett az Országos Nép- és Családvédelmi Alap célkitűzéseit és szervezését ismertette.

Dr. Manyi Ferenc előadása következtetett a Közlölet Szövetkezet működéséről. Ismertette a Nép- és Családvédelmi Alapot megelőző magyarországi

A Magyar Nemzeti Szocialista Part nagyváradai tagozata működését

Rimanóczi utca 10 szám alatti irodájában megkezdte.

népjóléti intézkedéseket és a szövetkezeti forma előnyeit, amelyek a mai népjóléti intézkedéseknél iránytadók.

A polgármester hálásan köszönte meg az értékes előadásokat, majd a hozzászólások következtében, Orth Győző református lelkész kért fölvilágosításokat egyes részletkérdésekre. Nadányi alispán kimerítő válaszban tájékoztatta.

Szócs polgármester indítványára a megnyitó ünnepélyről üdvözlő táviratot küldöttek Bonczos államtitkárnak s ezzel az első szociális előadás delután végetért.

Fölhívjuk az érdeklődők figyelmét a következőkre:

A szociális ismeretterjesztő előadások minden délután 6 órakor kezdődnek a város háza dísztermében. Az előadásokra minden érdeklődőt szívesen látnak. Ma, szerdán délután Társadalmi munkaerők hivatása az Országos Nép- és Családvédelmi Alapban címen tart előadást dr. Füst Molnár Sándor szociális szakelőadó. A munkaközösségek szervezése és gyakorlati feladatai. Előadja Nadasy Ilona vm. szoc. gondozó. Környezettanulmányok készítése, gondozásbavétel. Előadja Kovács Jolán városi szociális gondozó.

Ma délelőtt egyébként a tanfolyam hallgatói megtekintették a megyei szociális szervezet munkáját a vármegyeházán.

Minisztertanácsot tartott a kormány

A Magyar Távirati Iroda jelenté: A kormány tagjai kedden reggel 9 órakor Bördösy László miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze, amelyen folyó ügyeket beszéltek meg. A minisztertanács a kora délutáni órákban ért véget.

Könyv és Kultura

Dr. Mester János két tanulmánya

Két szerény kis füzet, tartalmasságában és időszerűségében mégis vastag kötetek jelentőségével vetekszik dr. Mester János ny. r. egyetemi tanár tanulmánya Loyolai Szent Ignác pedagógiájáról és Kunkel Frigyes német ideggyógyorvos „Wirpsychologie” c. társadalompedagógiai munkájáról.

Első tanulmányában a jézustársaság négy százéves jubileuma alkalmával a rend magyarországi nemzetnevelő szerepével foglalkozik különös tekintettel ennek a nevelésnek lelki vonatkozására. Erdekes vázlatot nyújt a már szemünk láttára megteremtődő jelkgyakorlatos mozgalmáról, a népmiszsiókról és a munkásmozgalmakról. Ismételjük: szerény kis füzet, de súlyos igazságok feszítő ereje lüktet benne egy igazi magyar, egy képzett pedagógus szívének melegével. Másik tanulmánya külön lenyomat a Magyar Pedagógia c. folyóirat egyik számából. Tárgyánál fogva nemcsak érdekes, hanem tanulságos is minden nevelő hatású magyar számára. A tanulmányok iránt a szerzőnél lehet érdeklődni.

Az iskolán kívüli népnevelés apostoli munkája Biharmegye községeiben

Nagy érdeklődéssel és megértéssel fogadják mindenütt a népnevelés önzetlen munkásait

Az iskolán kívüli népnevelés egyike a köznevelés legfontosabb feladatainak. E feladat elvégzésére minden vármegyében iskolán kívüli népnevelési bizottság alakult, amelynek elnöke a mindenkori alispán, titkára pedig egy szakember, akét a minisztérium nevez ki és aki nagy hatáskörrel felruházva vezeti az iskolán kívüli népnevelés ügyét.

Nagy munkájának elvégzésére segítségére vannak a helyi bizottságok, amelyek elnöke a mindenkori jegyző, gondnoka pedig a tantestület egyik tagja. Az elnök mellé társelnököket az illető község lakosai közül választanak.

Két éves áldásos munka a csonkamegyében

A trianoni Bihar megye területén az elmúlt két évtized alatt nagy eredményekkel működött már az iskolán kívüli népnevelésügyi bizottság, amely a felszabadulás után a többi vármegyei szervekkel együtt szintén Nagyváradra tette át székhelyét és újjáalakulva megindította a munkát a megye felszabadult részeinek beszerzésére.

Kétségtelen, hogy itt, ahol a magyar lakosságnál az iskolai oktatás is sok kívánnivalót hagyott hátra, még nagyobb és nehezebb feladatok várnak megoldásra. Tarkó Lajos iskolán kívüli népnevelésügyi titkár személye, rátermettsége, ügybuzgalma és fáradhatatlan munkakészsége biztosíték arra, hogy ezek a feladatok nem maradnak megoldatlanul.

Huszonhét kerületre osztották a megyét

Tarkó Lajos titkár az iskolán kívüli népnevelés megszervezése céljából 27 kerületet jelölt ki a vármegyében és e kerületek központjaiban értekezleteket tart, amelyekre meghívja a községek iskolán kívüli népnevelési bizottságainak gondnokait, hogy tájékoztassa

őket a nagyjelentőségű mozgalom célkitűzéseiről és a falvakban tartandó tanfolyamok megszervezéséről.

Hetenként több ilyen értekezletet is tart Tarkó Lajos titkár. Könyvekkel és népművelődési propagandairatokkal megrakott gépkocsin utazik a megbeszélések színhelyére, ahol az egybegyűltek, — a falvak tantestületének kijelölt tagjai — nagy érdeklődéssel hallgatják előadásait.

A múlt héten többek között Ermi-hályfalván tartott értekezletet, amelyen megjelent Nadányi János alispán, a megyei bizottság elnöke is és buzdítt beszédet intézett a résztvevőkhez.

Ugyancsak a napokban Ottomány községben tartott előadást Tarkó Lajos titkár. Hat faluból több mint hatvan tanerő jelent itt meg, hogy kellő irányítást kaphasson a munka megindítására.

As iskolán kívüli népnevelés célja az iskolai oktatás hiányainak pótlása, az iskola által nyújtott műveltség továbbfejlesztése, általában a lelki élet kiművelése, a hazafias érzés erősítése, hogy a nemzeti közösség érdekeit és az egyén erkölcsi és anyagi érdekeit is ki-ki hathatósabban tudja szolgálni.

Az iskolán kívüli népnevelés formái: előadások, tanfolyamok tartása és népkönyvtárak berendezése.

Az előadások anyagát a történelemből, irodalomból a gazdasági és társadalmi élet jelenségeiből kell venni, ez utóbbiaknál mindig a helyi bajokból, kivánalmakból indulva ki, mert az érdeklődés tisztán elméleti, akadémikus fejtegetésekkel egyszerű hallgatóságnál felkelteni nem lehet. Az előadásokat szavaltatokkal, esetleg műkedvelői előadásokkal és más szórakoztató számokkal kell vonzóbbá tenni. Az eddigi gyakorlat azt mutatja, hogy a beédesgetés módszereivel a hallgatóság számát állandóan fokozni lehet ezeken az előadásokon, míg a tulságos igénytámasztással minden igyekezet meddővé válik.

Küzdelem az irástudatlanság ellen

A másik és legfontosabb formája az iskolán kívüli népnevelésnek a különböző tanfolyamok rendezése.

Itt első feladat: küzdeni az írni-olvasni nem-tudás ellen. Ha egy községben csak 12 nem-iskolaköteles analfabéta egyén akad, akkor a tanfolyam megszervezése kötelező. A tanfolyam 80 órából 60 óra írás és olvasás, 20 pedig számolás. A tanfolyam elvégzői bizonyítványt kapnak. A második feladat: tanfolyamok tartása az alapismeretek elsajátítására, amely 3 elemi osztály anyagát öleli fel. Végül tartandók általános népművelési tanfolyamok, amelyek az egész elemi iskola anyagát nyújtják.

Különleges feladat a felszabadult területeken magyar nyelvtanfolyam rendezése minden magyar községben. Ez a tanfolyam 40 órából áll. Oda kell hatni, hogy ezt mindenki végezze el, aki nem magyar tannyelvű iskolába járt. Itt a helyesírás és a fogalmazás mellett különösen a magyar történelmre kell figyelemmel lenni, tekintettel arra, hogy a román iskolákban meghamisították történelmünket.

Ezenkívül tarthatók még a következő tanfolyamok is:

Művészeti tanfolyam, amelynek célja a magyar dal és a magyar népművészet ismertetése, művelése. Azután magyar táncanfolyam, amely hivatva lesz a régi magyar táncok felelevenítésére. Hiszen a csárdás mellett nem kevesebb, mint 67 nemzeti táncuk van, amelyek a nép körében kevés kivétellel mind feledésbe merültek s helyüket itt-ott már az ugynevezett modern táncok kezdik elfoglalni, amelyeknek a magyar népi élethez semmi közük sincsen.

Gazdasági gyakorlati tanfolyamok

A gyakorlati ügyességi tanfolyam a fogalmazásban, üzleti levelezésben, bizonyos ipari jártasságokban, mint például a szabásmunkában nyújt kiképzést.

Igen nagy jelentősége van a nőnevelést célzó tanfolyamok megrendezésének. Az otthongondozás, a konyhaművészet, különösen az olcsó és tápláló ételek s a diétikus étkezés szempont-

jából, továbbá az ugynevezett kisgazdasszonyképzés és a gyermeknevelés — mind olyan feladatok, amelyek körében igen sok a teendő a falusi magyar nép életében.

A gazdasági tanfolyamok rendezésé-

Mit tapasztaltunk az ottományi kerületi értekezleten?

Az ottományi értekezleten résztvevő tanerők felszólalásaiból meg volt állapítható, hogy az iskolán kívüli népnevelés és írni-olvasni a tanerők, mint pedig a nép körében nagy érdeklődés nyilvánul meg. Előadták a felszólalók, hogy különösen az írni-olvasni nem tudás felhívására rendezendő tanfolyamokra és a magyar nyelvtanfolyamokra máris sok jelentkező van. Az asszonyok az olcsó és tápláló ételek előállításának új módszereire is érdeklődnek, a fiatalok pedig nagy kedvet mutat a régi szép magyar táncok elsajátítására és mulatságaikon való meghonosítására. Azért máris többen igényelték vándortáncitanítókat és kisgazdasszonyképzőket. Ugyanennek az érdeklődésnek a felébredése várható az iskolán kívüli népnevelés más feladatkörében is.

Tarkó Lajos nyilatkozik a népnevelő munka nehézségeiről

Az értekezlet után beszélgetést folytattunk Tarkó Lajos titkárral, aki a trianoni Bihar megye területén hosszú évek óta folytatja már ezt a nemzetnevelő munkát. Elmondotta, hogy számos községben főként az analfabétizmus leküzdése terén sikerült szép eredményeket felmutatnia.

— Mindenesetre — folytatta — na-

vel az iskolán kívüli népnevelés az anyagi jólét előmozdítását célozza. Ugyanezt a célt szolgálják a háziipari tanfolyamok, amelyek keretében szövőfonásra, himzésre, fafaragásra, továbbá szalma és kukorica-csuha felhasználásával kosarak és más használati tárgyak előállítására nyernek oktatást a tanfolyamok résztvevői.

Természetesen a falvak helyi tanerői nem rendelkezhetnek mindezekkel a szakismeretekkel. Az iskolán kívüli népoktatás központi vezetősége azonban gondoskodik arról, hogy képzett oktatókat küldjön ki oda, ahol a helyi vezetők ezt igénylik.

gyon tapintatosan, sok kímélettel kell itt eljárni. Huszonéves korig kötelező az analfabéták számára a tanfolyam-járás, de az idősebbeknél saját elhatározásuktól függ, hogy beiratkoznak-e vagy sem. Olyan felnőtt ember nincs, aki nem tanulna meg szívesen írni-olvasni, ha gyermek- és ifjkorában nem állott módjában elsajátítani ezeket az ismereteket. De az idősebbek bizony röstellik az iskolába-járást, s ez a legnehezebben leküzdhető akadály... Mégis mindenütt vannak negyven-ötven évesek is, akik szorgalmas látogatói a tanfolyamoknak, — de fényes nappal nem lehet rábírní őket erre; csak a sötétség beálltával szánják rá magukat derék öreg tanulók, hogy irkáikat, könyveiket jól zsebükbe rejtve, ellopakodjanak az iskolába. Megtörténik, hogy férj és feleség együtt jár a tanfolyamra s ilyenkor rendszerint az asszony a törekvőbb. Előfordult, hogy a férfi lankadó szorgalmát azzal ösztökélte a felesége, hogy eldugta a dohányt előle, ha nem tanul. S a pipa kedvéért az ötvenéves férj-uram buzgón nekilátott az ABC-nék...

Igen nagy fontossága van annak, hogy az iskolán kívüli népnevelésnek mindenütt akadjanak szakképzett, buzgó és tapintatos munkásai. (*)

Ausztrália nem akar háborúzni Japánnal

Rómából jelentik. (MTI.) A Piccolo ausztráliai értesülés alapján közli, hogy Ausztrália nem akar háboruba keveredni Japánnal. Háború esetén az erős Japán flotta lehetetlenné tenné Ausztrália számára a csendesóceáni forgalmat, azonkívül fenyegetné Bur-

mát és Holland Indiát. Ha a Csendes-óceánon kitör a háború, abba végzet-szerűen bele kell keverednie Ausztráliának is. minek következtében nehéz küzdelemre és súlyos csapásokra kellene felkészülnie.

Hivatalos afgán nyilatkozat a német és olasz állampolgárok hazaszállításáról

Kabulból jelentik. (Stefani.) Az afgán külügyminisztérium hivatalos nyilatkozatot olvasott be a rádióban, amelyben közli, hogy a legutóbb a londoni és moszkvai kormány diplomáciai képviselői által lépéseket tett az afgán kormánynál és azt kívánták, hogy az olasz és a német állampolgárokat utasítsák ki Afganisztánból. A minisztertanács az angol-szovjet kívánásokot teljesen alaptalanoknak ítélte és csak azért tesz eleget ezek-

nek a kívánásoknak, hogy elkerülje a további bonyodalmakat. Az olasz és német követ hozzájárult az olasz és német állampolgároknak hazatelepítéséhez azzal a feltétellel, hogy biztosítják az állampolgárok utazását egy semleges államig. Az afgán szóvivő végül hangoztatta, hogy országa továbbra is el van határozva függetlenségének és területi épségének megőrzésére. (MTI.)

Belvárosi mozgóban

Becsületből elégtelen

Frank Capra.
óriási világsikert aratott filmje.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Szerdán utoljára

Elnök kisasszony

Csütörtöktől nagyszerű kettős műsor
I. Repülő kalózok. II. Harca születtem

A példátlan érdeklődésre való tekintettel
második nétre prongálva

Ne kérdezd ki voltam

az APOLLOBAN

RENKIVÜLI esettel foglalkozik a porai sajtó, amikor megállapítja azt a szokatlan és a fővárosi filmszínházaknál is ritkán előforduló érdeklődést, mellyel a bécsi Meimer hatalmas színházat ostromolja a közönség már a hatodik hete.

Ez az óriási érdeklődés a *Becsületből elégtelen*, Frank Capra-filmnek szól.

A *Belvárosi Mozgó* ismét kedveskedik közönségének, amidőn alkalmat nyújt városunk műértő publikumának, hogy Budapesztel egyidőben gyönyörködhesen abban a felejthetetlen filmben, melyről a világsajtó kritikáját röviden így lehet kifejezni: *Ezt mindenkinek látnia kell, mert ilyen film még nem volt; ez a: Becsületből elégtelen.* Belvárosi Mozgóbani 24-étől.

Csapatzászlót avatnak a váradi tűzharcosok

Lapunk tegnapi számában már hírt adtunk arról, hogy vasárnap országos jellegű zászlóavatást rendeznek a váradi tűzharcosok. Az új Európa szellemében működő váradi főcsoport az ünnepségre a következő meghívót bocsátotta ki:

A Magyar Tűzharcos Szövetség Nagyváradi Főcsoportja 1941 október hó 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor Nagyváradon az Országzászló előtt tartja *csapatzászló avatását*, melyre tisztelettel hívjuk meg tagjainkat és a Tűzharcos Eszme minden igaz barátját.

Az ünnepség sorrendje: 1. Csapat-szemle. 2. Magyar Hízekegy: előadja a zenekar. 3. Megemlékezés hősi holtainkról. 4. Ünnepi beszéd: tartja vitéz Báthory-Szűts Sándor ny. vezérőrnagy, elnök. 5. Avatobeszéd, tartja vitéz gróf Takách-Tolvay József ny. altábornagy, orsz. elnök. 6. A csapatzászlót felszalagozza Báthory Mária, zászlóánya. 7. Zászlóátvétel: beszédet mond Vitan Zoltán, vezető tiszt. a Magyar-Olosz bankfiók főnöke. 8. Elnöki zárás: tartja vitéz Báthory-Szűts Sándor ny. vezérőrnagy elnök. 9. Himnusz. 10. Díszmenet. 11 órakor tábori ebéd (1 tál étel) a tűzharcos székházban. Este 8 órakor díszelőadás (Piros bugyelláris) a Szigligeti Színházban.

Tudnivalók: 25-én, szombaton este 20 órakor zenés fáklyás takarodó! — 25-én este 21 órakor ismerkedési est, vacsora a „Pannónia”-kávéházban. Az ünnepély helyszínére való belépéskor ezen meghívó, vagy a szövetségi tagsági igazolvány felmutatandó. A tűzharcos bajtársaknak az ünnepségen megjelenni kötelesség. A tábori ebédre és színházi díszelőadásra helybiztosítás végett a csatolt válaszlapon előbbi visszaküldését kérjük. Megjelenés: formaruha, magyar ruha, lehetőleg sötét ruha. Rossz idő esetén az ünnepség a városháza dísztermében lesz megtartva!

Nagyvárad, 1941 október 18.

A bajtársi szolgálat nevében:
VITÁN ZOLTÁN s. k. vezetőtiszti.
vitéz BATHORY-SZÜTS SÁNDOR s. k. ny. vezérőrnagy, elnök.

Telefon: 18-48 a Casinó mozgó Kat. Körben

Mickey Rooney, a filmközönség kedvencének kimagasló művész filmje

AZ IFJÚ EDISON

A film drámai momentumai: iskolaézés, éjfél operáció, robbanás a vonaton hid összeomlás, gyermek mentés a vonat elől stb.

A CASINO csütörtöki diszműsora.

Szerdán utoljára: **A zöld pokol**

GAZDASÁGI ÉLET

Új zsirellátási rendszerrel kísérleteznek Debrecenben

Ha sikerül, az egész országra kiterjesztik a debreceni rendszert

Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A Hivatalos Lap szombati száma a közellátásügyi miniszter rendeletét közli, amely a debreceni zsirforgalom és fogyasztás szabályozásáról szól. A rendelet az egész országban feltűnést keltett. Lossonezy István közellátásügyi államtitkár nyilatkozott a Magyar Távirati Iroda munkatársának és többek között ezeket mondotta a kérdéssel kapcsolatban:

— Debrecen város vezetőségével kidolgoztunk egy új rendszert, amely új alapokra fekteti Debrecen zsirellátásának megoldását.

A megoldás egyttal kísérlet ar-

ra, hogy ezen az alapon rendezzük az egész ország zsirellátását.

— A kísérlet lényege az, hogy nem a vágási kontingenst emeljük, hanem a vágásokat a valóságos szükséglet mértékére szállítjuk le. A rendelet megjelenése óta már több város is jelentkezett hasonló kísérletre.

— Általában az a tervünk, hogy mielőtt egy országos érvényű intézkedést léptetünk életbe, rövidebb időszakra kipróbáljuk azt olyan helyen, ahol ennek előfeltételei megvannak és az itt szerzett tapasztalatokat felhasználva küszöböljük ki a végrehajtás során mutatózó zökkenőket és surlódásokat.

A motalkó fogyasztásának szabályozása

Megjelent a miniszteri rendelet végrehajtási utasítása

(Negyedik közlemény.)

13. §. Kivétel az elbírálás alá eső gépjárművek. (1) Különleges elbírálás alá esnek a kiszolgáltatandó motalkó mennyiség tekintetében azok a közúti és vízi gépjárművek, amelyeknek tulajdonosai (üzembentartói):

- a) az államfő;
- b) a királyi hercegek;
- c) területenkívüliséget, vagy a nemzetközi jog értelmében személyes mentességet élveznek s ezt a tényét a külügyminiszter megállapította;
- d) az állami hatóságok, hivatalok, intézetek, intézmények, üzemek (állami rendszám), valamint azok, akiknek gépjárművei VV. forgalmi rendszámmal bírnak;
- e) az Állami Gépjárművezetőképző tanfolyam.

(2) Az előző bekezdés b), d) és e) pontjai alatt felsorolt gépjárművek tulajdonosai (üzembentartói) részére több motalkó-jegy, illetőleg utalvány szolgáltatható ki, ezek közül az első kettőt a pénzügyi hatóságok (2. §.) szolgáltatják ki, a további jegyek igénylésére vonatkozólag a 18. §. 4. bekezdése intézkedik. A c) pont alatt felsorolt gépjárművek tulajdonosai (üzembentartói) részére kiszolgáltatható jegyek számát az ország motalkókészletéhez mérten a külügyminiszter javaslata alapján a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter állapítja meg és szolgáltatja ki. Az államfő gépjárműveinek motalkóel-

látásáról a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter gondoskodik.

(3) Az alábbiakban felsoroltak részére az első motalkó-jegyen felül a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter további motalkó mennyiség kiutalását engedélyezheti. Ezek:

- a) önkormányzati hatóságok, hivatalok, intézetek, intézmények és üzemek;
- b) ármentesítő és vízszabályozási létesítmények;
- c) az országgyűlés két házának tagjai;
- d) közszolgálati alkalmazottak és a m. kir. Kereskedelmi Hivatal, továbbá a Magyar Nemzeti Bank alkalmazottai, amennyiben gépjárműveiket hivatali szolgálatuk ellátására használják;

- e) a bevett és elismert vallásfelekezetek lelkészei valamint
- f) az orvosok és állatorvosok, amennyiben gépjárműveiket hivataluk teljesítésére használják;
- g) közlekedési vállalatok;
- h) hadiüzemek;

- i) azok a személyek vagy vállalatok, amelyek gépjárműveinek a közúti forgalomban való üzembentartását katonai szempontból kívánják;
- j) a MATEOSZ tagokon kívül (11. §.) az egyéb közhasználatú tehergépjárműveit, vagy motorkerékpárjai fuvarozó vállalatok;
- k) a 8880—1939 M. E. számú rendelet alapján vámmentesen behozott

tehergépjárművek tulajdonosai, ill. letve üzembentartói:

1) hatóság által engedélyezett gépjárművezetőképező magántanfolyamok gépjárművei.

(Folytatjuk.)

3000 nagyváradi szegény ember kap 1 kiló zsirt

(Nagyvárad. Saját tud.) A város közönsége 3000 kiló rendkívüli zsirkiutalásban részesült. A város vezetőségének az a célja, hogy ez a zsir mennyiség igazságosan kerüljön kiosztásra, ezért a zöldkeresztes mozgalom révén 3000 szegény nagyváradi családnak juttatnak 1 kiló zsirt maximális áron. — A kiutalt zsirt zöldkeresztes utalvány ellenében lehet majd átvenni. A város vezetősége egyébként várja a közellátási miniszterium hozzájárulását a zsirjegy bevezetéséhez. Debrecenben már a napokban bevezették a zsirjegyet, remény van arra, hogy a hozzájárulás a napokban Nagyváradra is megérkezik.

MAGYARORSZÁG ÉS SVÁJC ÁRUCSERE FIZETÉSI EGYZEMÉNYT KÖTÖTT. Bernből jelent a svájci távirati iroda: A szövetségi tanács mai ülésén elfogadták a Magyarország és Svájc között október 11-én megkötött árucsere és fizelési egyezményt. Az egyezmény 1942 szeptember végéig marad érvényben. (MTL.)

Megfellebezi az Ipartestület a testületi díjak ügyében hozott miniszteri határozatot

(Nagyvárad.) A város elsőfokú iparhatóságához a napokban érkezett meg az iparügyi minisztérium leirata, amelyben megállapítja Nagyvárad és Vidéke Ipartestület 1941. évi tagsági és felvételi díjait.

Munkatársunk érdeklődött az Ipartestületnél a tagsági és felvételi díjak ügyében s olyértelmű felvilágosítást kaptunk, hogy az Ipartestület nincs megelégedve a minisztérium döntésével, mert a tagsági és felvételi díjakat olyan alacsony összegekben állapították meg, amely felborítja az Ipartestület egész költségvetését.

Az Ipartestületnek úgyszólván egyetlen bevételi forrása ezekből a befizetett díjakból ered, s ha ezek ilyen összegek maradnak, nem képesek fedezni a kiadásokat. Eppen ezért, értesülésünk szerint, a Nagyvárad és Vidéke ipartestület

megfellebezi a minisztérium határozatát és a tagsági, valamint felvételi díjak magasabb összegben való megállapítását kéri.

Kíváncsiak vagyunk, hogy vajon milyen álláspontot foglalnak el ebben a kérdésben a váradi iparosok — és hogy a minisztérium, hajlandó lesz-e magasabb díjakat megállapítani?

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Krisztus Király ünnep Kolozsváron.

A kolozsvári római katolikus plébánia és az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség október 23. és 26. között Krisztus Király ünnepségeket rendez, amelyet háromnapos esti előkészület vezet be. Vasárnap, a főünnepségen leplezik le dr. Hirschler József plébános, a kiváló művészeti író emlékművét a temetőben. Ahol az emlékművet dr. Boga Alajos pápai prelátus mondja, P. Jánossy Béla emlékvorsó pedig a marianum egyik növendéke szavalja el. Délután 5 órakor vallásos disznópénz lesz, gazdag műsorral.

A KÜLFÖLDRŐL HAZASZÁLLÍTOTT HŐSI HALOTTAKAT IS MEGILLETI A KATONAI GYÁSZKISÉRET. A Magyar Tudósító jelenti: A Honvédségi Közlönyben most jelent meg a honvédelmi miniszter körrendelete, amely a hősi halottak megbeszélésének kidomborítása érdekében intézkedik. A honvédelmi miniszter ugyanis elrendelte, hogy az olyan hősi halált halt honvédek, akik gyászkiérlettel egyszer már eltemetettek, ha eltemetés végett más helységebe szállítják át, újabb temetésén is megilleti a katonai gyászkiérlet. A külföldről hazaszállított hősi halottak temetésére végleges temetőhelyükön gyászkiérletet kell kirendelni.

15 ezer pengő segélyt kapnak a városi árvízkárosultak. Nagyvárad. Saját tudósítónktól. A polgármester megbeszélést folytatott Kovács Jolán szociális előadóval és dr. Dolló Gyula tanácsnokkal az árvízsegély ügyében. — A megbeszélésen megállapodtak abban, hogy 15.000 pengőt fordítanak egyelőre erre a célra és átlagban 500 pengő segélyben részesítenek egy-egy árvízkárosultat.

UJABB 600 PENGŐS ÍTELET A SZOMBATHELYI SZOMBAT-ZSINÓR ÜGYBEN. A Magyar Tudósító jelenti: A szombathelyi városi büntetőbíró előtt most zajlott le az ismeretes szombat-zsinór ügy epilógusa. A polgármester a szombat-zsinór lebontására annakidején öt napi határidőt adott. A hatóságok megállapították, hogy az öt nap elteltével több osztály még a helyén volt és ezért indult meg az újabb kihágási eljárás. A hűközséget a késedelmes lebontásért most ismét 600 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Bányarobbanás Angliában. Londonból jelentik: (Stefani) Londoni jelentés szerint Doncaster környékén egyik bányában heves robbanás történt, amely több ember halálán kívül több sebesülést is okozott. A bányát lezárták. MTI

Székely vendégek Karcagon. Karcagról jelentik: (MTI) Tusnádról ötven főnyi székely csoport érkezett Karcagra. Három napos tartózkodásuk alatt az egész város ünnepelte a székely vendégeket. A székelyek fenyőfa-csemetéket hoztak, magukkal és azokat a Hósi Emlékmű körüli kertben ültették el.

KÖRORVOSI KINEVEZÉS A Hivatalos Lap legújabb száma közli, hogy a belügyminiszter dr. Baranyi Barna biharugrai orvost a biharugrai közegészségügyi körbe körorvossá kinevezte.

Gyórfy-Bengyel miniszter náthában megbetegedett. A MTI jelenti: Gyórfy-Bengyel Sándor m. kir. tarcánélküli közellátásügyi miniszter könnyebb természetű hűlésben megbetegedett és orvosai tanácsára néhány napig ágyban kénytelen feküdni.

FELHÍVÁS. Felhívjuk az Ipartestület kebelebe tartozó iparosokat, hogy addig is, amíg a felettes hatóságok véglegesen el nem döntenek a tagsági díj kérdéséről, sziveskedjenek előlegben fizetni a folyó évi tagsági díjban eddig fizetett összeget, nehogy az Ipartestület munkájában fennakadás következzen be. *Ipartestület Elnöksége.*

Brrr...! befujja szél?

Két képet vásárolt a város Hajdu Béla kiállításán. Az Ujságról Otthon olvasótermében állandóan nagy közönség szemléli Hajdu Béla érdekes képeit. Kedden délelőtt dr. Hlatky Endre főispán, dr. Soós István polgármester és dr. Dalió Gyula kulturatanácsnok látogattak el Hajdu Béla kiállítására, ahol hosszabb ideig időztek s végül a művész két igen érdekes képét, a „Csendet” és a „Gordonkás fiút” megvásárolták a város számára. — Hajdu Béla képei felkavarták az érdeklődést, amely a kiállítás iránt egyre fokozódik. Képeinek olyan alacsony árakat szabott, hogy szerényebb polgári család is könnyen gazdagíthatja otthonát Hajdu Béla valamelyik érdekes és szép festményével. Örömmel üdvözlünk meg, hogy az első kísérlet, az anyaországi vidéki magyar képzőművészet megismerésére ilyen sikerrel járt. És bizonyosak vagyunk abban, hogy Hajdu Béla érdekes képeit mindentől olyan tetszéssel fogadják, mint Nagyváradon.

Halálraítéltek négy bácskai kommunistát. (Szabadka.) Ada bácskai községben rögtönítélő bíróság tárgyalta 18 kommunista bűnügyét. Közülük négyet halálraítéltek. Bakos Kálmán és Gerda József az ítéletet ma végrehajtották.

TÖRÖK TISZTEK LÁTOGATASA BUKARESTBEN. Bukarestből jelenti a Bud. Tud.: Bukarestbe magas rangú török tiszték érkeztek, akiket Hitler vezér és kancellár hívott meg a keleti hadszíntér megtekintésére. A török tiszték egy napot a román fővárosban töltöttek. (MTI)

A lakásügyek kormánybiztosa Nagyváradon. Saját tud. A lakásügyek kormánybiztosa, Németh Odön szerdán délelőtt a polgármester meghívására Váradra érkezett. Utazásának célja az, hogy bizonyos elvi kérdéseket tisztázzon a város vezetőségével. A város vezetősége különösen azt szeretné tudni, hogy a rekvirálási jog vonatkozásában az újonnan épült és befejezett épületekre. Vasárnap egyébként dr. Soós István polgármester megbeszélést folytatott dr. Páris Vilmossal, a lakáshivatal vezetőjével és kijelölték azokat a lakásokat, amelyekben érvényesítik a rekvirálási jogot. Ebben az ügyben a napokban bizottság tart helyszíni szemlét.

Horvátországban az állam veszi át a zsidó vagyont. Zágrábról jelentik: A horvát kormány rendelete értelmében minden zsidó vagyont az állam veszi át.

Kivégezték a csegödi malom betörőit. A Magyarország írja: Hensz Mihály garnyai juhászbojtár a sátorlajai fogházban megismerkedett Mráz Andrással. Együtt hagyták el a fogházat és a szabadulásukat követő napon, első-tétítés ideje alatt betörték a csegödi gőzmalomba. — ahonnan nagyobb mennyiségű gépszíjat loptak el. A főgőztitélő bíróság mindkettőt halálra ítélte. A halálos ítéletet ma mindketőn végrehajtották.

hiába fűt
 ha
 ablakát
 ajtaját
 nem szigetel
Windfix

POLIERUM
 Nagy Sándor-u 6. Tel. 14-85.
PAPP MARGIT
 Rimanóczy-u 8. Tel. 14-23.

A NAGYVÁRAD-OLASZI REFORMÁTUS NŐSZÖVETSEG a nagyváradai ágostoni evangélikus testvéregyesülettel együtt október 26-án vasárnap délután fél 6 órai kezdettel reformációi emlékünnepeket tart az olasz református templomban.

Kötőnőket keres a Családvédelmi Alap irodája. Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap Nagyvárad thj. város, városi irodája kötőnőket keres gyermek szövetterek kérésére. Jelentkezés 25-én reggel 9 órától Teleki-u. 3. sz. alatt, a népjóléti osztályon.

A MARGITHIDON BELEROHANT EGY VILLAMOS AZ ELŐTTE HALADÓ POTKOCOSIBA Budapestről jelenti a Mai Nap: A Margit-hidon éjfél tájban súlyos villamoszerencsélenség történt. Egy 11-es számú villamos hátulról belerohant az egyik 5. számú villamos potkocsijába és annak perronját összelökte. A vezető a csúszós síneken nem bírta lefékezni a kocsit. Az összelökt kocsit utasai közül 4 súlyosan, 5 könnyebben sebesült meg.

HELYREIGAZÍTÁS Nagyvárad. Saját tud. Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy ünnepies keretek között adta át dr. Kuzmich Gábor vezérigazgató a nagyváradai postafőosztály vezetőnek a miniszter elismerő oklevelét. Cikkünkben sajnálatosan kimaradt Linczinger Sándor I. o. postatiszt. Farkas Gábor postaellenőr, Zsiga Károly postasegédtitst és Hajdu György műszaki ellenőr neve, amelyet ezúttal helyesbítettünk.

Értesítés.
 Hazajöttem műhelyem vezetését átvettem. **Kelemen Mihály** műköszörős, Nagyvárad, Mussolini-tér 5. üzletben. Legfinomabb solingeni acél áruk raktára.

Utat kértek és kapnak a Nilgesz-telep lakói

(Nagyvárad.) A Nilgesz-telepiek népes küldöttsége kereste fel dr. Soós István polgármestert. A küldöttség arra kérte a polgármestert, hogy a telepen legalább egy utat építtessen ki a város-hoz, hogy a fát hazaszállíthassák. A polgármester azonnal megbeszélést folytatott Altnöder Endre műszaki tanácsossal és tekintettel arra, hogy az Árpád-út építésénél maradt anyag, nincs akadálya annak, hogy a telepiek kérését teljesítsék. A küldöttség köszönettel vette tudomásul a polgármester azonnali intézkedését.

Teljes erővel megindult a kislakás építés Nagyváradon. Nagyvárad. Saját tudósítónktól. A városi kislakásépítésben az anyagelosztó-bizottság 3 vagon cementet utalt ki, amely már meg is érkezett Nagyváradra. Ez a kitulalás lehetővé tette, hogy a kislakásépítés a vágóhídi barakok helyén teljes erővel megindulhasson. — Nagyvárad város vezetőségének most minden törekvése arra irányul, hogy a kislakásépítés, azonkívül az üzemi székház munkálatai még ebben az évben befejezést nyerjenek. Erre most már a szükséges anyag rendelkezésre áll.

Műsoros táncestély zászlóalap javára. (Nagyvárad.) A Nemzeti Munkaközpont kebelében működő Építőipari Munkások Dalköre és a Katolikus Legényegylet által szombaton, október 25-én zászlóalapja javára műsoros táncestélyt rendez. A táncestélyre magyar testvéri szeretettel várják el az érdeklődőket. Műsor a következő: Nyitányt énekel a dalárda. „Helyet az ifjúságnak” c. háromfelvonásos vígjátékot előadja a Katolikus Legényegylet műkedvelő csoportja. Felvonásokban a dalárda magyar dalokat ad elő. Műsor után reggel 4 óráig tánc. A kitűnőnek ígérkező műsoros táncestélyt igen nagy érdeklődés előzi meg.

Tiszta szesz kapható
 Nánássy, Színház-u 4.

TIZENHAT TERRORISTÁT VÉGEZTEK KI KISENEVBEN. Bukarestből jelenti az Orient rádió: A kisénevi hadifőerővérszék halálraítélte 16 terroristát, akik — a szovjet csapatok kivonulása után — bandát szerveztek terrorista cselekményekre, melyekkel a német és román csapatoknak akartak nehézségeket támasztani vasutvonalak, fávbeszélők és hidak meg rongálásával. A halálraítélteket kivégezték. (MTI)

Szolgáltatás gyógyszertárak:

Atlasz Lajos Szent Antal gyógyszer-tára, Horthy Miklós-út 10 sz.
 Hajdu Hugó Csillag gyógyszer-tára, Hlatky Endre-utca 23 sz.
 Zsigmondovics Barla Aranykereszt gyógyszer-tára, Gróf Teleki Pál-utca 2 szám
 Sebestyén Arthur Diana gyógyszer-tára, Gilányi-út 18 sz.
 A gyógyszer-tárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombath reggelig tart.

HÖLGYEIM!
 Siessenek őszi és téli kabátot vásárolni!
 Mert megnyílt a

„Bihari Modellház“

Kossuth-u. 5. sz., ahol olcsón vásárolhat saját készítményű kabátot, kosztümöt és leányka kabátot. **Nagy mértékszabóság!** Oriási szövet választék. Hozott anyagból is a legkényesebb izlést is kielégítően, a legújabb modellek után 24 óra alatt készülnek Tisztviselőknél és nyugdíjasoknak fizetési kedvezmény.

SPORT

Városközötti súlyemelőverseny Nagyváradon

F. hó 26-án, vasárnap d. u. fél 4 órai kezdettel a Kereskedelmi Csarnok dísztermében fogja első ízben megrendezni Nagyvárad súlyemelő bajnokságát az előírt 5 súlycsoportban. A versenyen résztvesznek a következő városok: Budapest, Ujpest, Csepel, Debrecen, Kőszeg, Tatabánya, Szeged, Miskolc, Nagyvárad stb. városok súlyemelő bajnokai. A versenyre a helyi-

eknek a helyszínen is lehet jelentkezni. Utána fél 6 órai kezdettel Szeged város—Nagyvárad város válogatott görög-római birkózó csapatai fognak megmérkőzni az elsőségért, utána díjkiosztás Ezen nagyszerű sportdélután a Törekvés olcsó helyárrakkal rendezi meg. I. sor 1.50 fillér, II. sor 1.20, a többi sor 80 fillér. Allóhely 50 fillér. Katona-, diák- és leventeállóhely 30 fillér.

Deményi, Kovács II., Sárvári, Bodola és Tóth III. a „B” válogatottban

A késő éjszakai órákban kaptuk a következő szenzációs értesítést Budapestről.

Vasárnap, október 26-án Budapest válogatott labdarúgó csapata tudvalevően Bécsben szerepel az ottani válogatott ellen. Ugyanakkor Bécs válogatottja Budapestre látogat el.

Miután a Bécsben szereplő együttesben csak budapesti játékos szerepelhet, Fábián József a „B” válogatottnál szorított helyet a nagyváradi játékosoknak.

A Ferencváros elleni diadal eredményeképpen Deményi, Kovács II., Sárvári, Bodola, Tóth III. helyet kapott a „B” válogatottban.

A hír óriási örömet keltett a NAC-körökben, mert ez is csak előzetes hozzájárulás után történhetett meg.

Egy biztos: az öt nagyváradi szereplése, keveset mondunk, 5000-el több nézőt jelent a vasárnapi budapesti mérkőzésen.

Ujvidéken szerepel vasárnap a NAC

(Nagyvárad.) Az újvidékiek mindent megmozgattak, hogy a vasárnapi szabadnapon a NAC-ot vendégül láthassák barátságos mérkőzésen.

A NAC készséggel tesz eleget az igen szíves meghívásnak a két egyesület között fennálló sportbarátság alapján. Tekintettel azonban arra, hogy a magyar válogatottban öt NAC-játékos kapott helyet, Ujvidékre csak tartalékosan, de így is igen jó csapatot tud utazni a zöld-fehér együttes.

Az Ujvidéken szereplő összeállítás előreláthatólag a következő lesz. Solyomosi—Zábovszki, Domján—Szurgyi, Juhász, Kolocsi—Fuszek, Kovács I., Mihók, Krasznai, Haláti.

Nagy edzést tartott a NAC kedden

(Nagyvárad.) A Ferencváros elleni mérkőzés csak fokozta a lelkesedést a nagyváradi zöld-fehér csapat körében. Kedden délután már fél 3 órakor gyülekeztek a játékosok az öltözőben, ahol akkor már vígan duruzsolt a tűz a kályhában.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— Szerdán este Tisziviselő bérletben a Fiatalság bolondság operett van műsoron.

— **Becskereki menyecske olcsó helyárrakkal.** Csütörtökön este lesz első olcsó helyáru előadása a Becskereki menyecskének. Olyan nagy máris az érdeklődés, hogy jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

— **Cigányszerelem.** Pénteken este, Delly Ferenc rendezésében Lehár Ferenc örökszép operettjét, a Cigányszerelmet ujtja fel a színház parádés szereposztásban, új díszletekkel és ruhákkal. A Cigányszerelem pénteken premierbérletben, szombaton és vasárnap este kerül színre, Radnóthy Évával, Jurik Julesival, Koltay Arankával, Tanayval, Kozmával, Solymossal, Bakossal a vezető szerepekben.

— **A Tűzharcos Szövetség díszelőadása** lesz a vasárnap esti Cigányszerelem előadása. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni, mivel a jegyek nagyrészt máris lefoglalták a Tűzharcos Szövetségnek.

— **Hétfőn este, a Népművelődési bizottság rendezésében az Ilyenek a férfiak című kacagató zenés-vígjáték** kerül színre, Moóry Lucy, Jurik Julesi, Bartók Julia, Delly és Kozma fellépésével.

— **Jövő kedden** lesz a bemutatója Bókay János „Négy asszonyt szeretek” című mulatságos vígjátékának.

HETI MŰSOR:

Hétfő este: **Vigözveg.**

Kedd este: **Fiatalság, bolondság.**

Szerda este: **Fiatalság, bolondság.**

Csütörtök este: **Becskereki menyecske.**

Péntek este: **Cigányszerelem.** (A Lehár ciklus második reprize.)

Nagyvárad utcáinak végleges elnevezése

Az utca neve:

422 E-5	Rad. Ödön	„
434 K-11	Radnai Püspök	„
435 F-7	Rákóczi	út
	Bulevardul Regele Ferdinand	
436 F-9	Rákossy Jenő	utca
437 D-4	Rátkai József	„
480 E-7	Szalárdy János	utca
	Strada Gh. Cosbuc, az elágazástól	
477 E-8	Szabadság	„
478 D-3	Szaboleska Mihály	„
479 E-8	Szacsvay Imre	„
481 F-10	Szálka	„
482 E-7	Szamosi Elek	„
483 G-4	Szanatoriumi	út
484 F-7	Szaniózló	utca
485 F-10	Szász Károly	„
486 G-5	Százados	„
487 M-11	Szeben	„
488 F-5	Gr. Széchenyi püspök	„
489 F-8	Gr. Széchenyi István	tér
490 H-8	Szeder	„
491 G-5	Szedő	út
492 A-9	Székely hadosztály	utca
493 H-7	Dr. Székely István	„
494 E-3	Széna	„
495 A-9	Szentandási	út
496 E-6	Szent Anna	utca
497 E-5	Szent Antal	„
498 F-5	Szent Gellért	„
499 H-9	Szent István	tér

(9) Volt román név:

„ General Poetas

„ Vornicului

(Bémer-térről a Közkórházig)

Strada Prof. Titeica

„ Kepler

a Patak utcáig

„ Samuil Micu Klein

„ Sornesului

„ Cuza Voda

„ Vascaului és Triumfului

„ Malului

Calea Trandafirilor

Strada I. C. Brațianu

„ Prof. E. Racovita

„ Abrudului

„ Oswald

„ Episcop. Nicolae Széchenyi

Parcul Traian

Strada Ciura

Calea Romulus Scriban

Óssi-telep 9. számú utca

Strada Darwin

„ Siretului

Calea Sf. Andrei

„ Costache Negruzz

Strada Sf. Teodor

„ Sinaia

Piata Venetia (Bisericii)

Szombat délután fél 4 órakor: **Hajnalodik.**

Szombat este 8 órakor: **Cigányszerelem.**

Vasárnap délután fél 4 órakor: **Fiatalság, bolondság.**

Vasárnap este 8 órakor: **Cigányszerelem.**

A NÉPMŰVELÉSI BIZOTTSÁG színházi előadásai során 1. évi október 27-én, hétfőn este 8 órai kezdettel „Ilyenek a férfiak” című zenés vígjáték kerül sorra. Egységes helyárrak-földszinti ülőhely és páholyülés 1 pengő, erkélyülés 50 fillér, állóhely 30 fillér. Jegyek elővételben a Népművelési Bizottság titkári hivatalában (Hiller Adolf-u. 15.) egységes kedvezményes áron, hétfőn este 1 színházi pénztárnál csak rendezésben válthatók.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Kersek mielőbbre 2 szobás lakást, esetleg konyha, vagy fürdőszoba nélkül is, fiatal házaspárnak. Cim a Kadoban. 603

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár használttruha üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 506

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek, órát, ókszeret javítok Gyenge István ékszerész. Rákóczi ut 19.

Töltőtoll kiváló márkák, nagy választékban, olcsón Simon István könyv-papírüzletben Bémer-tér 3. Tel 26-45.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay óras és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Alló óra, kiváló szerkezetű, egy hónapos felhúzással olcsón eladó. Friedmann ékszerész, Bémer-tér. 533

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Kersek belföldi vagy eredeti ebéd és összekötő perzsaszőnyegeket. Keller, Zárda-u. 16. délután 3-ig. 609

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mézváros-u. 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Különléle

RÉZ- VAGY VASONTÓK FIGYELMÉB! Ólomtörmelék kiöntésére való lalkozók jelentkezzenek a Szent László-nyomda RT-nél, Szilágyi Dezső utca 5.

Allást nyec

Házvezetőnőt, tanyára kersek. — Jelentkezni lehet Vörösmariy-utca 73. András Gusztávnál.

Tanulót lakatosnak felveszek. Grimm Szent János-u. 9. szám. 610

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád. Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.